

Pracovní list č. 3: STOJI NA VYSOKEJ HOŘE

Koleda ze sbírky *Kopřivnické písničky* Emila Hanzelky

C G C

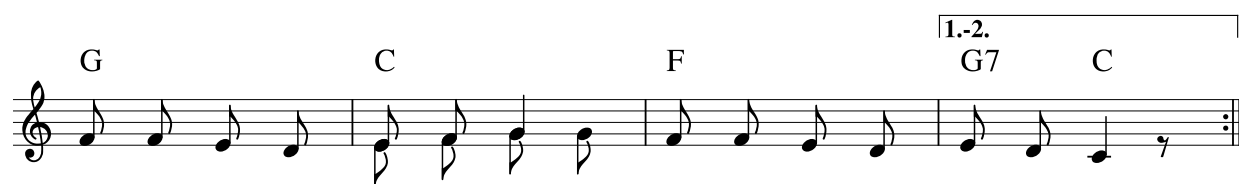
1. Sto - ji na vy - so - kej ho - ře a to - či klo - bu - čkem,

C G C

vo - la na vše - cky pa - sty - ře, by bě - že - li sko - kem.

G C F 1.-2. G7 C

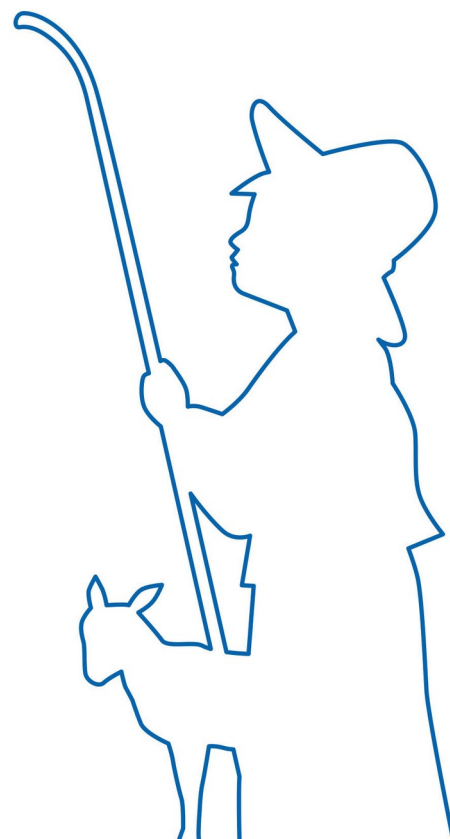
Na ho - li po - de - pře - ny, ce - ly je po - dě - še - ny.

3. G7 C G C F G7 C

řin - ky. To Je - ži š - ko - vi da - ly a je - mu se kla - ně - ly.

1. Stoji na vysokej hoře a točí klobučkem.
vola na všechny pastyře, by běželi skokem.
Na holi podepřeny, celý je poděšený.
2. Pastyřky to uslyšely, že jdu pastyřove,
hned do Betlema běžely, něsly dary nove:
jedna maslo, druhá syr a třetí smetany žban.
3. Štvrta něse kašičku Ježíškovi ve mlečku,
pata něse povijanky, šesta něse plenky,
sedma něse do jesliček dvě male peřinky.
To Ježíškovi daly a jemu se klaněly.

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
 - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
 - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Koleda s popletenými verši.** Seřaď zamíchané verše tak, aby byly ve správném pořadí (jako náповěda ti někdy poslouží rýmy na konci řádků). Následně zkus verše rozdělit do 3 slok. Své řešení si zkontroluj na 1. straně.

*Pastyřky to uslyšely, že jdu pastyřove,
Štvrta něse kašičku Ježíškovi ve mlečku,
vola na všecky pastyře, by běželi skokem.
To Ježíškovi daly a jemu se klaněly.
hned do Betlema běžely, nēsly dary nove:
pata něse povijanky, šesta něse plenky,
Stoji na vysokej hoře a toči klobučkem.
Na holi podepřeny, cely je poděšeny.
sedma něse do jesliček dvě male peřinky.
jedna maslo, druha syr a třeti smetany žban.*

II. Porozumění obsahu

1. Kdo pravděpodobně stojí na vysoké hoře a co dělá?
2. O čem vypráví celá koleda?
3. Jaké dary přinášejí pastyřky?
4. Proč vybraly právě tyto věci?
5. Z jakého důvodu se pastyřky Ježíškovi klaněly?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Stojí na vysoké hoře*

1. Žáci povedou mezi sebou ve dvojicích „rytmický rozhovor“. Rozdělte žáky do 2 skupin. Skupina A bude vytleskávat na každém řádku vždy 1. a 2. takt, skupina B pak bude pokračovat podupáváním rytmu 3. a 4. taktu. Průběžně mohou skupiny střídat typy hry na tělo.

2. Rozdělte žáky do 3 skupin a každé skupině přiřadte jednu sloku písně. Žáci si ve skupinách připraví rytmickou recitaci textu dané sloky bez melodie a budou se při ní snažit o krátkou výslovnost. Mohou ji doplnit rytmickou hrou na tělo. Skupinu, která se bude věnovat 3. sloce, upozorněte nejen na rytmickou nepravidelnost v 10. taktu, ale také na verš navíc .

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si společně zazpívejte celou píseň. Upozorněte žáky, že 3. sloka má v závěru verš navíc.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod.
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň na melodické nástroje.
- Žáci vyberou sloky, které by mohly zazpívat pouze dívky.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas (např. formou ostinátní figury). Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře. Regionální koledy a žertovné písně ze sbírek Kopřivnické písničky Leopolda Víchy a Emila Hanzelky*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se společně určit, která část koledy tvoří předehru, zda je mezi jednotlivými slokami mezihra a jak vypadá dohra. Poté si celou píseň s cimbálovou muzikou zazpívají.

7. Žáci určí lidový tanec vhodný k této koledě a zatančí si jej. Mohou vymyslet také vlastní choreografii.

8. Žáci vytvoří vlastní video nahrávku celého aranžmá písně.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
klobuček	klobouk zdrobněle
pastyře, pastyřky	pastýři, pastýřky
by	aby
běželi skokem	spěchali
na holi podepřeny	opírající se o hůl
poděšeny	potěšený, rozradostněný
žban	džbán
povijanky	zavinovačka pro dítě

Řešení cvičení I.4, PL – pořadí veršů: 4, 7, 2, 10, 5, 8, 1, 3, 9, 6.